

Osnovna šola Hudinja

OSNOVNOŠOLSKO RAZISKOVALNO DELO V CELJU

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorja:
Sara Turnšek
Žan Cigoj

Mentorica:
Mateja Zorko, univ.dipl.ped.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2010

KAZALO:

KAZALO	2
POVZETEK	3
UVOD	4
1. TEORETIČNI DEL	5
1.1. KAJ JE RAZISKOVALNO DELO	5
1.2. RAZISKOVALNO DELO OD IZBIRE TEME DO ZLATEGA PRIZNANJA IN NAGRAD	7
1.3. KATERI KRITERIJI SO POMEMBNI PRI IZDELAVI IN TUDI PRI OCENJEVANJU RAZISKOVALNEGA DELA	8
1.4. KDO JE LAHKO V KOMISIJI ZA OCENJEVANJE RAZISKOVALNIH NALOG	10
1.5. KAKO LAHKO DRŽAVA MOTIVIRA MENTORJE, DA UČENCE SPODBUJAJO K RAZISKOVALNEMU DELU	10
2. EMPIRIČNI DEL	11
2.1. NAMEN EMPRIČNEGA DELA	11
2.2. RAZISKOVALNA VPRAŠANJA	11
2.3. METODOLOGIJA	11
2.4. VZOREC ANKETIRANJA	12
2.5. INTERPRETACIJA REZULTATOV	12
3. ZAKLJUČEK	25
4. PRILOGE	26
5. LITERATURA IN VIRI	30

POVZETEK

Hitre spremembe, neverjeten tehnološki razvoj in učenci z vse večjim predznanjem postavljajo učitelje v novo vlogo, ki od njih zahteva nepretrgan proces izobraževanja in dopolnjevanja svojega znanja. Na drugi strani pa tudi od učencev vse to zahteva nove metode dela, neko novo radovednost, ki se je morajo naučiti potešiti tudi sami, z lastnim raziskovanjem, brskanjem po literaturi in drugih vse bolj dostopnih medijev. Prav zato dobiva raziskovalno delo osnovnih in srednjih šolah vse večji pomen, saj gre za pripravo učencev na življenje, na nadaljnje izobraževanje in samostojnost. Prav zato sem se v pričujoči seminarski nalogi lotila teme raziskovalno delo v osnovni šoli, saj so prav v slednji postavljeni temelji za zdrav intelektualni razvoj otrok.

Raziskovalno delo je sicer projekt Ministrstva za šolstvo in šport, vendarle pa avtonomijo pri izvedbi večinoma prepuščajo občinam, zato sem se v seminarski nalogi osredotočila na razvoj raziskovalnega dela v celjski občini in kot primer vzela pod drobnogled Osnovno šolo Hudinja, ki že vrsto let močno izstopa po številu izdelanih raziskovalnih nalog. Zanimali so me predvsem vzroki za takšno stanje, motivacija za tovrstno delo s strani mentorjev in učiteljev ter seveda morebitne težave s katerimi se pri delu soočajo.

UVOD

Raziskovalno delo v Celju je v letu 2008 praznovalo 30 let. V tem času je bilo izdelanih ogromno nalog in vloženega veliko truda tako s strani mentorjev, učencev kot seveda tudi samimi organizatorji projekta. Prav zato smo v raziskovalni nalogi želeli dobiti vpogled v tovrstno delo s treh vidikov. Z vidika Mestne občine Celje, z vidika učiteljev oziroma mentorjev ter z vidika učencev. Skozi tri intervjuje in dve anketi smo dobili kar nekaj odgovorov, ki pa so se dotaknili tudi pomanjkljivosti in morebitnih ovir, ki jih bo potrebno v naslednjih letih odpraviti.

Kljub temu pa so se vsi anketiranci in intervjuvanci strinjali, da raziskovalno delo mladim omogoča povsem nov in drugačen pogled na življenjske teme ter dileme, ki nas obkrožajo in s katerimi se mladi soočajo.

1. TEORETIČNI DEL

1.1. KAJ JE RAZISKOVALNO DELO?

»Napisati raziskovalno nalogo pomeni naučiti se misliti, zbrati lastne misli in določene podatke, kar pomeni naučiti se metodičnega dela. Zato je tudi sama tema raziskovalne naloge manj pomembna kot izkušnja, ki si jo z izdelavo raziskovalne naloge pridobimo. Za raziskovalno delo je značilno, da obravnava prepoznaven in točno določen problem. V raziskovalni nalogi obravnavamo "stvari", ki še niso bile raziskane, če pa so že bile jih obravnavamo z drugega stališča. Raziskovalno delo mora biti uporabno tudi za druge, pripomore pa naj k razjasnitvi ali razrešitvi že prej znanega problema. V raziskovalni nalogi morajo biti podatki, ki jih lahko tudi preverimo, oz. hipoteze, ki jih lahko potrdimo ali zavrnemo.« (www.zotks.si)

Raziskovalno delo poteka na šolski, področni in državni ravni. Gre za to, da se učenci usmerjajo v različna področja, ki so jim bodisi blizu, bodisi jih želijo boljše spoznati. S tem si učenci utrdijo zaupanje vase, v svoje delo in razmišljanje, ocenijo svoja predvidevanja in spoznanja, naučijo se jasno izražati svoja mnenja, razvijajo določene spretnosti, pomembne za življenje in kritično razmišljanje.

Pri delu z mladimi, ki večinoma poteka v šoli, del specifičnega eksperimentalnega dela pa v zunanjih organizacijah in laboratorijih, sodelujejo mentorji (profesorji šole ali zunanji sodelavci) in koordinator mladinskega raziskovalnega dela, ki je nosilec omenjenega projekta. Mladi se za izdelavo raziskovalne naloge odločajo iz različnih razlogov, vsem pa je skupno, da; (publikacija OŠ Hudinja, 2006)

- razvijajo svoje sposobnosti,
- pridobijo nova znanja in izkušnje,
- se vključijo v timsko delo,
- se srečajo z novimi ljudmi,
- se predstavijo širši javnosti (javni nastop),
- pridobijo spretnosti pri predstavitvi svojega dela,
- pridobijo dodatne točke pri morebitni omejitvi vpisa v gimnazijske programe,
- pridobijo na samozaupanju,
- doživljajo osebno zadovoljstvo.

Ker morajo ob tem učenci spoznati in usvojiti metodologijo raziskovalnega dela, je to delo zelo zahtevno. Mladi raziskovalci se morajo dobro spoznati s področjem proučevanja, opraviti morajo eksperimentalno delo, dobljene rezultate pravilno vrednotiti in kompetentno o njih razpravljati ter ne nazadnje nalogo izdelati in oblikovati v skladu s predpisanimi zahtevami. Nato se morajo pripraviti za tekmovanje bodisi na šolskem bodisi na regijskem srečanju, izdelati poster in nalogo zagovarjati pred komisijo. Če raziskovalna naloga izstopa po kvaliteti, se morajo mladi raziskovalci udeležiti tudi državnega srečanja mladih raziskovalcev, ki poteka pod okriljem Gibanja znanost mladini. (www.s-gimko.lj.edus.si)

Nemirni duh, zvedavost, nikoli potešena radovednost mladih so seveda razlogi zakaj je raziskovalno delo vse bolj pomembno in zakaj ga je potrebno spodbujati. »Znanost je namreč eden izmed družbenih sistemov, ki ima izredno dinamiko razvoja. Izredna rast

znanstvenih informacij nujno zahteva od uporabnikov, da znajo iskati, uporabljati znanstvene informacije, pravilno razumeti njihovo vsebino in tudi pravilno reagirati, skratka, da so znanstveno pismeni.« (E. Kobal, 1993: 7)

Redno šolsko delo pa morda učence premalo spodbuja k takšnemu načinu učenja, prav zato je raziskovalno delo enkratno dopolnilo k drugim metodam dela.

1. 2. RAZISKOVALNA NALOGA OD IZBIRE TEME DO ZLATEGA PRIZNANJA IN NAGRAD

Učenci si v prvi fazi izberejo mentorja, kar naredijo bodisi na podlagi želje po druženju z določenimi učitelji ali pa zaradi področja na katerem je učitelj strokovnjak. Ko so tako oblikovalne raziskovalne ekipe (učenec lahko raziskovalno nalogo izdelal samostojno, ob pomoči mentorja, lahko pa se skupaj zbere več otrok – od dva do tri, ki skupaj tvorijo skupino raziskovalcev), si izberejo temo in pričnejo z raziskovanjem. »Pomembna pa je tudi mentorjeva naloga, da omogoči pri raziskavi v paru ali raziskovalni skupini individualizacijo vsakega posameznega raziskovalca.« (E. Kobal, 1993:14) Teme so razdeljene na več področij, vendar v bistvu ni nikakršne omejitve glede področja raziskovanja. učenci morajo nalogo v večji meri izdelati sami, naloga mentorja je le v tem, da jih skozi raziskovalni proces vodi, usmerja in jim svetuje. Ko so naloge izdelane, jih koordinator šole za raziskovalno dejavnost zbere skupaj in pošlje v institucijo, kjer se prične postopek ocenjevanja. Na tej točki so torej na vrsti strokovnjaki, ki so razdeljeni v različne komisije.

Naloga otrok je le še v sklepnih fazah, javna predstavitev nalog. Tukaj se pokažejo njihove sposobnosti javnega nastopanja, izražanja in seveda utemeljevanja svojih ugotovitev. Ta faza lahko odločilno vpliva na končno oceno naloge, zato otrokom v precejšnjem številu predstavlja velik izziv, kar je v nadaljevanju razvidno tudi iz anket.

Naloge so po oceni, glede na število doseženih točk, razvrščene v I., II. ali III. skupino. Naloge v I. skupini Mestna občina Celje nagradi tako, da učence in mentorje na koncu šolskega leta povabi na ekskurzijo po Sloveniji. Prav vsi učenci raziskovalci pa na posebni prireditvi prejmejo diplomu za sodelovanje na raziskovalnem področju.

Mladi raziskovalci, ki se najbolj izkažejo na občinskem tekmovanju, dobijo priložnost, da svoje naloge predstavijo na državnem srečanju mladih raziskovalcev in tam prejmejo zlato, srebrno ali bronasto priznanje.

1.3. KATERI KRITERIJI SO POMEMBNI PRI IZDELAVI IN TUDI PRI OCENJEVANJU RAZISKOVALNEGA DELA

Vsi raziskovalci in njihovi mentorji dobijo vsako leto navodila za izdelavo raziskovalne naloge, ki jih morajo upoštevati. Glede na ta navodila, so kasneje naloge tudi ocenjene. Ta navodila so torej nekako vodilo mentorjem, učencem in kasneje tudi ocenjevalcem.

Kot so potrdili moji sogovorniki, se je zadnja leta sistem ocenjevanja izboljšal, saj imajo komisije že več izkušenj, predvsem pa so velik korak naprej prinesli tudi novi ocenjevalni listi, ki so oblikovno in vsebinsko izboljšani. Točno in jasno so namreč določeni kriteriji, ki so seveda mentorjem in raziskovalcem v veliko pomoč. Predstavljajo pa tudi enega izmed prvih korakov k izdelavi naloge, saj ob doslednem upoštevanju navodil, lahko naloga doseže lepo oceno oziroma uvrstitev.

Mestna občina Celje

Mladi za Celje

OCENJEVALNI LIST RAZISKOVALNE NALOGE Z IZDELKOM

Naslov naloge: _____ ID: _____

Področje: _____

Ime in priimek avtorja/-ev: _____

Šola: _____

OCENA NALOGE	Možno	Doseženo
Vsebina:	40	0
1. Izvirnost/primernost/uporabnost izbrane teme	10	
2. Kvaliteta zastavljene hipoteze	5	
3. Predvideni obseg in kvaliteta povzetka	5	
4. Raziskovalna natančnost in navajanje literature	5	
5. Korektnost rezultatov in njihova interpretacija	10	
6. Jezik	5	
Zagovor:	30	0
1. Celovitost predstavitve raziskovalnega problema	10	

2. Strokovnost	10	
3. Kvaliteta nastopa	10	
Izdelek:	30	0
1. Uporabnost	10	
2. Delovanje	10	
3. Izgled	10	
SKUPAJ	100	0
Uvrstitev v skupino	I. II. III.	
I. skupina: od 90 do 100 točk	II. skupina: od 75 do 89 točk	III. skupina: od 50 do 74 točk

Mnenje komisije:

Člani strokovne komisije	Podpis
Predsednik/-ica:	
Član/-ica:	
Član/-ica:	

Datum: _____

Ocenjevalni list je sestavila Komisija Mladi za Celje in je bil potrjen na sestanku 11. oktobra 2006.

1.4. KDO JE LAHKO V KOMISIJI ZA OCENJEVANJE RAZISKOVALNIH NALOG

Raziskovalne naloge se vsako leto razvrstijo po področjih in komisija v sestavi profesorjev jih tudi ocenjuje. Člani komisije se menjajo, nas pa je zanimalo, katere kriterije morajo izpolnjevati, da so sploh lahko v komisiji. Za pojasnila smo se obrnili na ga. Olgo Petrak, univ. dipl. psih., ki je bila vrsto let koordinatorica Mladinskega raziskovalnega dela v Celju;

» Strokovne ocenjevalce pozovemo k sodelovanju, ko imamo oddane končne prijave raziskovalnih nalog in vemo, na katerih raziskovalnih podpodročjih so mladi raziskovali. Mnogi člani komisij so dolgoletni člani, eni celo od samega začetka. Vedno znova se veselijo sodelovanja, istočasno pa vprašajo, ali so še primerni. Ene komisije so že kar stalne in utečene. Zanimivo pa je, da za ena področja lahko izbiraš med strokovnjaki, ki želijo sodelovati, so pa tudi taka, kjer se povabljeni ljudje težko odločajo za sodelovanje. Taka skupina je npr. psihologija, kjer se potem z menjavo članstva ne ustvarja kontinuiteta ocenjevanja.« Na vprašanje kdaj nekdo neha biti ocenjevalec, nam je Olga Petrak povedala;

»Povabljeni strokovnjak lahko sam odkloni sodelovanje, kar se zelo redko zgodi. Kdo pa je povabljen, pa je predhodno usklajeno v Komisiji Mladi za Celje. » K temu je Željo Cigler dodal; » V komisijo vselej povabimo strokovnjake in poznavalce področja, s katerim se raziskovalna naloga ukvarja.«

1.5. KAKO LAHKO DRŽAVA MOTIVIRA MENTORJE, DA UČENCE SPODBUJAJO K RAZISKOVALNEMU DELU

Mentorji mladih raziskovalcev za svoje delo prejmejo potrdila, ki jih lahko uveljavljajo za napredovanje v strokovne nazive. Razen tega Mestna občina Celje njihovo delo tudi finančno nagradi – višina nagrade je odvisna od uvrstitve naloge. Zneski so simbolični, a vseeno kažejo na podporo lokalne skupnosti raziskovalnemu delu.

Po besedah Želja Ciglerja, koordinatorja Mladinskega raziskovalnega dela v Celju, omenjena občina spodbuja in motivira mlade raziskovalce na številne načine; »V Mestni občini Celje mestni svet v okviru proračuna nameni sredstva za to področje. Operativno delo vodi Komisija za mlade. V okviru razpoložljivih sredstev se raziskovalno dejavnost spodbuja že 32. let. Za to (za rezultate dela in povezovalni efekt, ki se pri tem vzpostavlja) je mladinsko raziskovalno delo prejelo tudi celjski bronasti grb.«

2. EMPIRIČNI DEL

2.1. NAMEN EMPIRIČNEGA DELA

Cilj empiričnega dela seminarske naloge je ugotoviti kakšna je situacija raziskovalnega dela v občini Celje in kaj je tisto kar vpliva na mentorje ter na drugi strani na učence, da se odločijo za raziskovalno delo. Glede na to, da gre za precej kompleksno in velikokrat zapleteno delo, me je seveda zanimalo tudi na katere težave pri delu naletijo učenci in mentorji oziroma kako bi lahko bilo raziskovalno delo v osnovnih šolah bilo še bolj razširjeno.

»Leto 2008 je bilo za celjske raziskovalce jubilejno, saj so organizatorji zabeležili trideseto obletnico organiziranega in sistematičnega vzpodbujanja inovacij ter uvajanja mladih v stroko, znanost in tehnologijo. V 30 letih sta v Celju nastali 2902 raziskovalni nalogi, ki jih je pripravilo 9032 avtorjev s pomočjo 2588 mentorjev. V jubilejnem letu so mladi izdelali 119 raziskovalnih nalog, delo je opravilo 270 avtorjev, ob pomoči in vzpodbudi 105 mentorjev. Naloge so posegale na 34 raziskovalnih podpodročij, za njihovo ocenitev pa so na MO Celje oblikovali 25 strokovnih ocenjevalnih komisij, v katerih je bilo 80 raziskovalcev.« (O. Petrak in M. Utroša v publikaciji Mladi za Celje, 2008).

Od začetka pa do danes pa je bilo skupno izdelanih 3022 raziskovalnih nalog, kar je povprečno 100 na leto.

2.2. RAZISKOVALNA VPRAŠANJA

- ✚ Kako poteka projekt raziskovalnih nalogah v občini Celje?
- ✚ Kako motivirati mentorje in učence za raziskovalno delo?
- ✚ Kje v projektu raziskovalnega dela svojo vlogo vidijo mentorji?
- ✚ Kako raziskovalno delo doživljajo učenci?

2.3. METODOLOGIJA

Seminarske naloge smo se v empiričnem delu lotili na dva načina oziroma z dvema metodama. Prva metoda so trije intervjuja skozi katera smo dobili nekaj glavnih smernic in seveda predstavo o tem kakšna je trenutna situacija na področju raziskovalnega dela mladih v celjskih osnovnih šolah. Za sogovornike smo tako izbrali dolgoletno vodjo projekta v občini Celje, Olgo Petrak, Željka Ciglerja, ki trenutno vodi projekt in ravnateljja ene izmed celjskih šol, ki že vrsto let veliko pozornosti posveča raziskovalnemu delu.

To pa je bil le začetek raziskovanja, saj smo seveda želeli način raziskovalnega dela spoznati skozi tiste akterje, ki so vanj najbolj vpeti - skozi oči mentorjev in učencev raziskovalcev. V ta namen smo pripravili dve anketi, skozi kateri smo želeli ugotoviti v čem mentorji in učenci vidijo prednosti raziskovalnega dela, kakšni so morda njihovi pomisleki, kakšne so želje, da bi bil tovrsten način dela še boljši in kakšne so njihove morebitne kritike nad organizacijo in izpeljavo projekta Mladi za Celje, v okviru katerega je raziskovalna dejavnost tudi organizirana. Anketna vprašanja so bila večinoma zaprtega tipa in so torej anketiranci zbirali med vnaprej podanimi odgovori. Vsakomur pa je bilo tudi omogočeno, da na koncu ankete poda svoje dodatno mnenje.

2.4. VZOREC ANKETIRANJA

K sodelovanju raziskovanja smo povabili učence ter mentorje Osnovne šole Hudinja, kjer je raziskovalno delo med celjskimi šolami po številu izdelanih nalog na šolsko leto najbolj izstopajoče. V anketo za učence raziskovalce smo vključili vse tiste učence, ki so bili v raziskovalno delo vključeni v šolskem letu 2007/2008 in vse tiste, ki so bili vanj vključeni v šolskem letu 2008/2009. Takšnih je bilo na Osnovni šoli Hudinja 32, od razdeljenih anket smo dobili pravilno izpolnjenih 28.

Med mentorje smo razdelili 15 anket, pri čemer smo upoštevali vse tiste učitelje, ki so se z raziskovalnim delom srečali vsaj enkrat v svoji karieri. Vrnjenih smo dobili 12 anket.

2.5. INTERPRETACIJA REZULTATOV

1. raziskovalno vprašanje:

KAKO JE V MESTNI OBČINI CELJE ZASTAVLJENO RAZISKOVALNO DELO MLADIH?

V Celju raziskovalno delo poteka pod okriljem Mestne občine Celje oziroma Oddelka za družbene dejavnosti in sicer v okviru projekta »MLADI ZA CELJE«. Projekt je do leta 2008 l vodila Olga Petrak, univ. dipl. psih., ki nam je kljub upokojitvi, prijazno odgovorila na nekaj zastavljenih vprašanj. Med pogovorom smo se tako sprehodili skozi zgodovino raziskovalnega dela v Celju, na čelu katerega, kot nam je zaupala O. Petrak, se je na ključnih mestih v dvaintridesetih letih zvrstilo sedem ljudi: štirje strokovni delavci – Zoran Tratnik, Astrid Pešec, Olga Petrak ter Željko Cigler ter trije predsedniki Komisije Mladi za Celje - mag. Jožica Dolenshek, Mojca Utroša in Srečko Maček. Začetnica raziskovalnega dela v Celju je bila mag. Jožica Dolenshek, ki je za delo navdušila gimnazijce I. gimnazije v Celju. Njim so se priključili najprej dijaki, nato pa še osnovnošolci.

V letu 2010 je tako mladinsko raziskovalno delo v Celju pomenilo že 32 let delovanja, poteka pa pod okriljem Mestne občine Celje oziroma Oddelka za družbene dejavnosti, vanj pa so vključene vse celjske osnovne in srednje šole. Zaradi narave dela sodelujejo pri uresničevanju programa mladinskega raziskovalnega dela vse generacije, od osnovno- in srednješolcev, odraslih do upokojenecev, in to kot avtorji, mentorji, ocenjevalci, predlagatelji tem itd., Vsako leto je to več kot 500 ljudi, ki so vsi v aktivni vlogi.

Prav zaradi obsežnosti projekta je po besedah Olge Petrak biti raziskovalec poseben status – tako za učence kot tudi njihove mentorje. Stati takšnim nadebudnežem ob strani je poseben izziv za mentorja – tako v strokovnem smislu kot tudi osebnostnem, saj se ob drugačnem delu stkejo zelo osebne vezi, ki ostanejo. Mladinsko raziskovalno delo osebno in strokovno bogati oba - mentorja in raziskovalca. V vlogi mentorja se največkrat pojavijo učitelji, ki so tudi drugače najbolj poklicani za poklic učitelja. » Mladega raziskovalca lahko odkrije in razvije le strokovno usposobljen, ustvarjalen in demokratičen mentor. Pred mentorjem je namreč zelo zahtevna naloga – omogočiti, da bo mladostnik svojo željo po raziskovanju tudi uresničil.« (E. Kopal, 1993: 13)

Prav zato bi, kot pravi Olga Petrak, morali dati še več možnosti strokovnega usposabljanja mentorjem, ki to želijo. Željko Cigler pa temu dodaja; » Mentor mora biti človek, ki ima pri učencih ugled kot osebnost, mora pa biti animirajoč: mora znati predstaviti problem. »

2. raziskovalno vprašanje:

KAKO MOTIVIRATI MENTORJE IN UČENCE ZA RAZISKOVALNO DELO?

V zadnjih letih po številu izdelanih raziskovalnih nalog v Mestni občini Celje močno izstopa Osnovna šola Hudinja. Razlogov za to je seveda več, zagotovo pa je eden izmed večjih v tem, da vodstvo šole takšno dejavnost oziroma udelejuje učiteljev in učencev, vzpodbuja na številnih nivojih. V spodnji tabeli lahko vidimo, kako se je število izdelanih nalog na posamezno šolo spreminjalo iz leta v leto;

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2008	2009
I. OŠ	5	2	2	2	1	3	5	1	0	1	1
II. OŠ	4	5	3	3	4	0	3	4	2	3	3
III. OŠ	7	3	4	2	5	6	5	5	3	8	4
IV. OŠ	6	7	6	7	6	5	4	7	6	4	3
OŠ Hudinja	5	7	2	3	7	10	13	15	12	24	19
OŠ Lava	0	2	2	2	3	2	2	0	2	2	7
OŠ Frana Roša	13	15	11	5	5	8	6	6	2	5	4
OŠ Frana Kranjca	3	4	3	3	3	2	1	2	1	1	5
SKUPAJ	43	45	33	27	34	36	39	40	28	48	46

VIR: Mladi za Celje 95', 96', 97', 98', 99', 00', 01', 02', 03', 08', 09' Mestna občina Celje

Iz pričujoče tabele je razvidno, da od leta 2000 naprej po številu izdelanih raziskovalnih nalogah močno izstopa Osnovna šola Hudinja. Za razloge smo povprašali ravnatelja šole Jožeta Berka, ki v raziskovalni dejavnosti vidi veliko možnost za osebni napredek vsakega posameznika, ki z osvajanjem metodologije znanstvenoraziskovalnega dela pridobiva dragocene osnove za nadaljnje uspešno šolanje, še zlasti pa je to delo pomembno za družbo in njen razvoj, saj gre pri tovrstnem delu praviloma za odkrivanje novih spoznanj. Mladinsko raziskovalno delo na šolski, regionalni in državni ravni je oblika ob šolskih in izven šolskih dejavnosti, s katero mladi nadgrajujejo in dopolnjujejo v šoli pridobljeno znanje, mu dodajajo praktično vrednost ter se interesno usmerjajo v različna področja znanosti. S tem si mladi utrdijo zaupanje vase, v svoje delo in razmišljanje, ocenijo svoja predvidevanja in spoznanja, naučijo se jasno in javno izražati svoja mnenja, razvijajo določene spretnosti, pomembne za življenje in kritično razmišljanje poleg tega pa razvijajo (zdravega) tekmovalnega duha ter se navajajo in usposablajo za učinkovito predstavitev znanja. O svojem delu imajo možnost razpravljati s strokovnjaki in jih javno predstaviti, projekte se naučijo izvajati v obliki zaokroženih elaboratov.

Raziskovalno delo pa je seveda izredno kompleksno in vse prej kot preprosto, zato je morda izredno pomembna tudi motivacija za mentorje in učence s strani vodstva posamezne šole. Ravnatelj Osnovne šole Hudinja si je tako ob prevzemu funkcije enega izmed ciljev zadal prav povečanje števila izdelanih nalog, zato si je kot svoj osebno cilj zadal, da mentorje in učence pri tem motivira. Zaupal nam je, da že v fazi priprave razpisov na šoli opozarja mlade raziskovalce in njihove mentorje na možnost dela na tem področju in ker učenci tovrstno delo

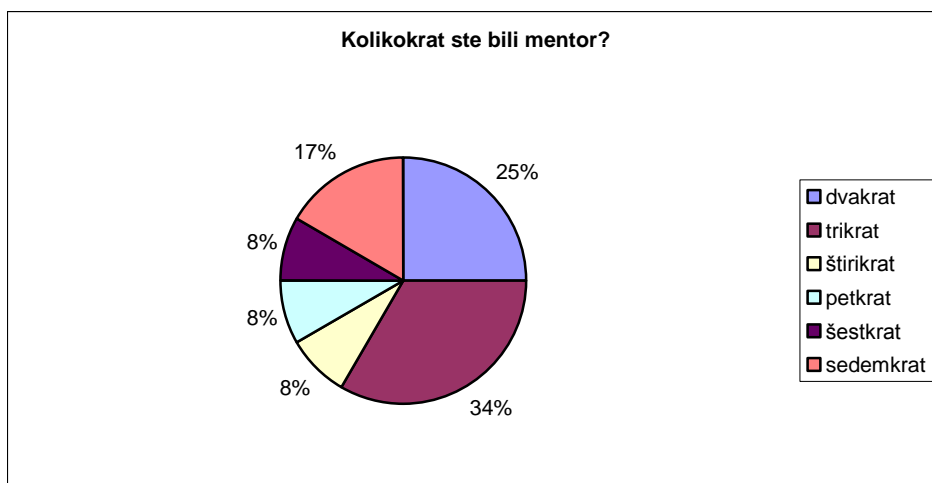
poznajo že od prej ali pa o njem slišijo pozitivna mnenja od starejših učencev, učenci vsako leto kažejo veliko zanimanja za raziskovalno delo. V zadnjih letih celo ugotavljajo, da je prijavljenih učencev vedno več, kot pa je na razpolago mentorjev. To kaže na zanimivost tega področja, saj se učenci ne bi tako množično prijavljali, če jih to delo ne bi pritegnilo. Seveda pa je potrebno k mentorstvu vzpodbujati tudi učitelje, čeprav je že samo število prijavljenih učencev lahko izredno velika motivacija in hkrati dokaz, da želijo z učitelji preživeti še več časa, oziroma od njih črpati še več znanja.

Izkušnje in seveda visoki kriteriji za izdelavo raziskovalne naloge, pa tudi vse večje zahteve rednega šolskega dela, so pokazali, da se za vključitev v projekt raziskovalnega dela običajno odločajo učenci, ki so tudi sicer malce bolj uspešni v šoli, morda bolj radovedni in tudi samostojni. Povezavo med dobrim učnim uspehom in raziskovalnim delom je sicer težko dokazati, a verjetno v neki meri vendarle obstaja. To je potrdil tudi ravnatelj Osnovne šole Hudinja, g. Jože Berk, čeprav je poudaril, da je prav raziskovalno delo neprecenljiva izkušnja, ki učencem zelo koristi tudi pri rednem delu. Omenil je že samo predstavitev naloge, ko učenci javno zagovarjajo nalogo pred komisijo, ki je velika izkušnja javnega nastopanja. Seveda pa je pri raziskovalnem delu še veliko drugih veščin, ki jih učenci osvojijo ob reševanju konkretnega problema: iskanje različnih virov po literaturi in na spletu, uporaba računalnika in različnih programskih orodij, postavljanje hipotez in njihovo preverjanje in še nekatere druge veščine. Ko sem ga vprašala ali vključitev v raziskovalno delo pomeni tudi boljše ocene pri nekaterih predmetih, mi je povedal, da samo dejstvo, da je nekdo raziskovalec, še ne pomeni, da bo imel tudi dober učni uspeh – je pa zelo verjetno, da mu bo tovrstno delo olajšalo pot do dobrega učnega uspeha.

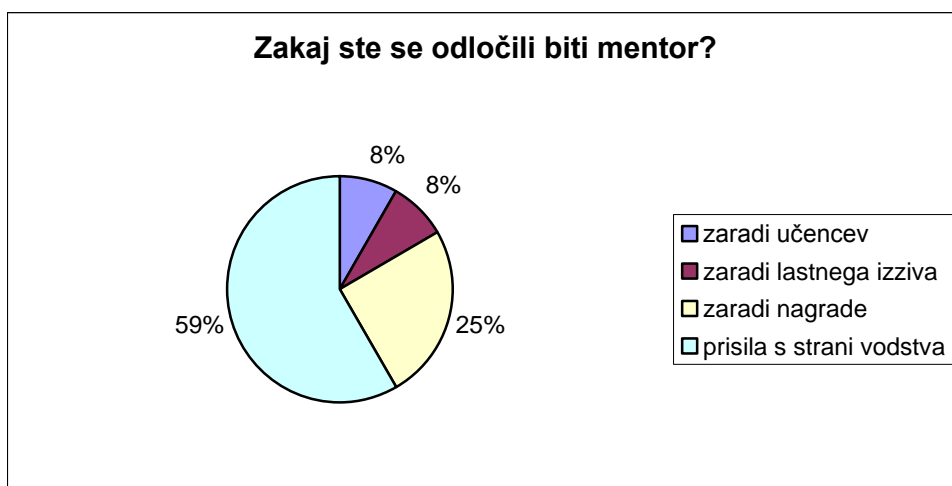
3. raziskovalno vprašanje:

KJE V PROJEKTU RAZISKOVALNEGA DELA SVOJO VLOGO VIDIJO MENTORJI?

Mladostnik običajno k mentorju pride zgolj z bolj ali manj jasno željo po raziskovanju. V vključitvi v raziskovalno delo vidi priložnost svobodnega pridobivanja znanja in delovanja – raziskovanja, pa tudi preizkus svojih sposobnosti, spretnosti in nekaterih drugih veščin«. (E.Kobal, 1993, 13). Prav zato je mentorjeva naloga toliko bolj pomembna in kar je še pomembneje, mentorji se je morajo zavedati. V anketi, ki je bila izvedena med mentorji na Osnovni šoli Hudinja, smo prišli do nekaterih ugotovitev v zvezi s tem, kje vidijo svojo vlogo, kje vidijo morebitne težave, kako spodbujajo učence in podobno.

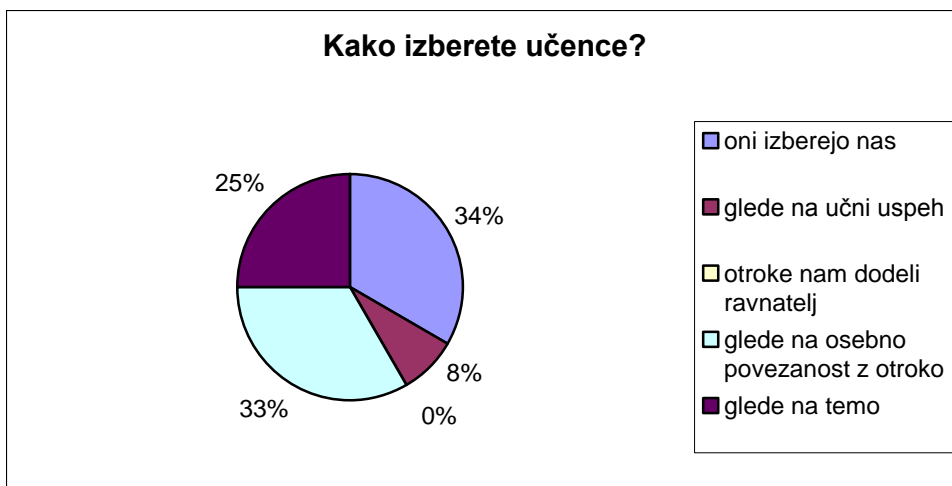

Odgovori na prvo vprašanje so nam pokazali, da se mentorji večinoma večkratno odločajo za mentorstvo pri izdelavi raziskovalnih nalog, saj med vprašanimi ni bilo niti enega takšnega, ki bi nalogo izdelal le enkrat. Nasprotno, kar 34% je takšnih, ki so bili mentorji trikrat in kar 17% takšnih, ki so se za tovrstno delo z učenci odločili sedemkrat. Rezultati kažejo na to, da se tudi mentorji zavedajo pomena svojega dela in v samem procesu tudi sami doživljajo neke vrste veselje in uspeh, ko opazujejo kako njihovi varovanci napredujejo.

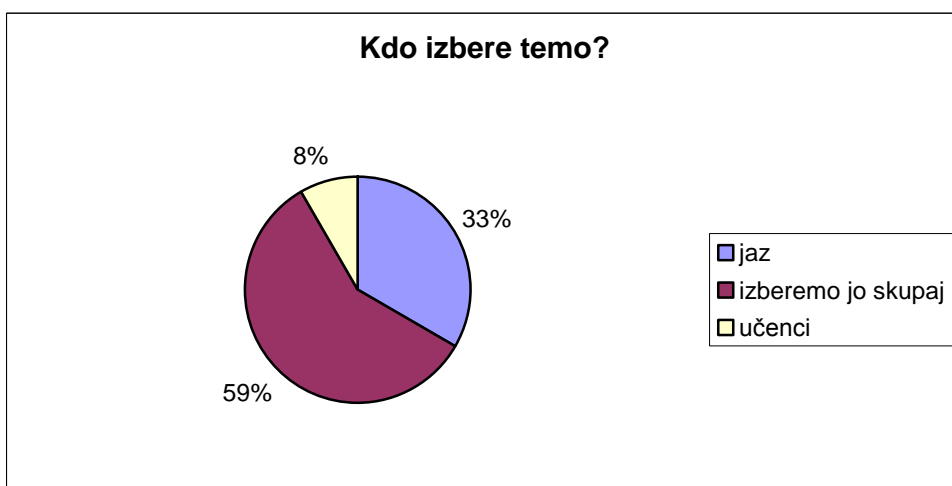

Pri drugem vprašanju so anketiranci lahko izpostavili glavne razloge, zakaj so se odločili biti mentor. Rezultati so pokazali, da jih je največ (59%) kot glavni razlog navedlo, da so bili prisiljeni s strani vodstva, 25% vprašanih pa je kot glavni razlog navedlo, da zaradi nagrade. Zanimivo je, da je kot glavni razlog za izdelavo naloge le 8% navedlo učence. Rezultati na drugo vprašanje sicer zbujejo nekaj malega skrbi, vendar pa se je potrebno zavedati, da učitelji ob vse večji količini obveznosti, seveda težko kakovostno opravljajo še druga, dodatna dela. Skrb, da so morda mentorji premalo motivirani, je v pogovoru izrazil tudi ravnatelj Osnovne šole Hudinja, ko je dejal; »Bojim se, da se tukaj država premalo zaveda pomena inovativnega dela mladih, saj je iluzorno pričakovati, da bomo družba razvoja in tehnološkega napredka brez mladih raziskovalcev. V osnovi šoli je čas za tlakovanje tega pomembnega področja in mentorje, ki so pripravljeni delati na tem področju bi morali materialno in moralno vzpodbujati. Prepričan sem, da bi država lahko in bi tudi morala narediti več za

motivacijo mladih raziskovalcev. Nekatere stvari so se v zadnjem času izboljšale in na državni ravni se vsaj moralno temu področju daje več veljave. Nenazadnje je na državni ravni organizirano srečanje mladih raziskovalcev osnovnih in srednjih šol in iz leta v leto ima ta dogodek večjo publiciteto. Žal mi je samo, da na ravni šol ni več systemskega dela, saj tako pomembno področje ne more biti prepuščeno dobri volji posameznih šol oziroma učiteljev – tako pa se dogaja, da na nekaterih šolah nimajo niti ene raziskovalne naloge, ker nihče od učiteljev ni pripravljen biti mentor učencem. To je nedopustno – morda se ravno na takih šolah najde kakšen Albert Einstein, ki na področju raziskovanja in odkrivanja novih znanj nikoli ne bo dosegel tega, kar mu njegovi potenciali omogočajo. »

V nadaljevanju raziskave nas je zanimalo, kako pravzaprav učenci dobijo svoje mentorje in obratno. Rezultati so pokazali, da največ otrok samih izbere kdo jim bo mentor. Takšnih je kar 34%, takoj za tem pa sledijo tisti, ki se medsebojno dogovorijo glede na osebno povezanost. Pri izdelavi raziskovalnih nalog gre torej tudi za druženje, za medsebojno spoznavanje otrok in učiteljev ter seveda posledično tudi za vzgojo.

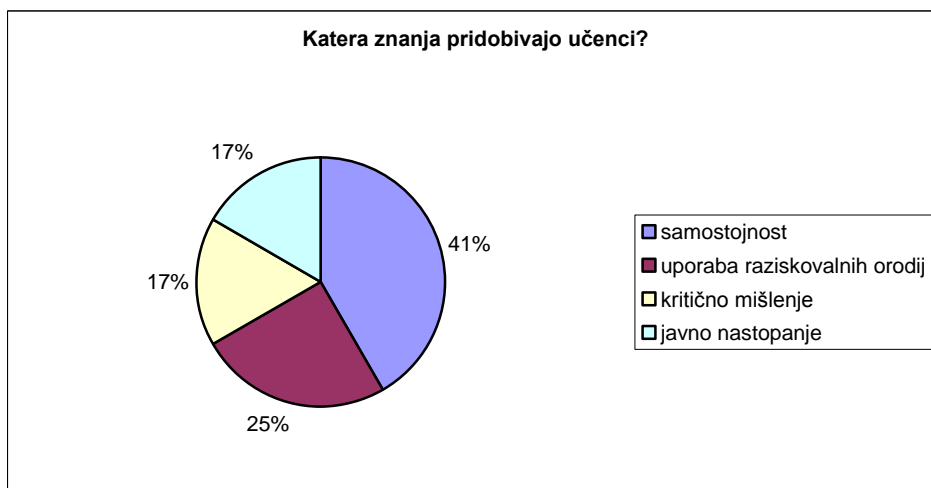
Odgovori na četrto vprašanje so potrdili zgornje rezultate, saj je namreč kar 59% mentorjev dejalo, da temo izberejo skupaj z učenci. Ne gre torej zato, da bi otroci bili dodeljeni mentorjem glede na predmet, ki ga poučujejo, temveč rezultati očitno kažejo, da predmet, ki ga mentor poučuje ni najbolj pomemben kriterij pri oblikovanju skupin, bolj je pomembna

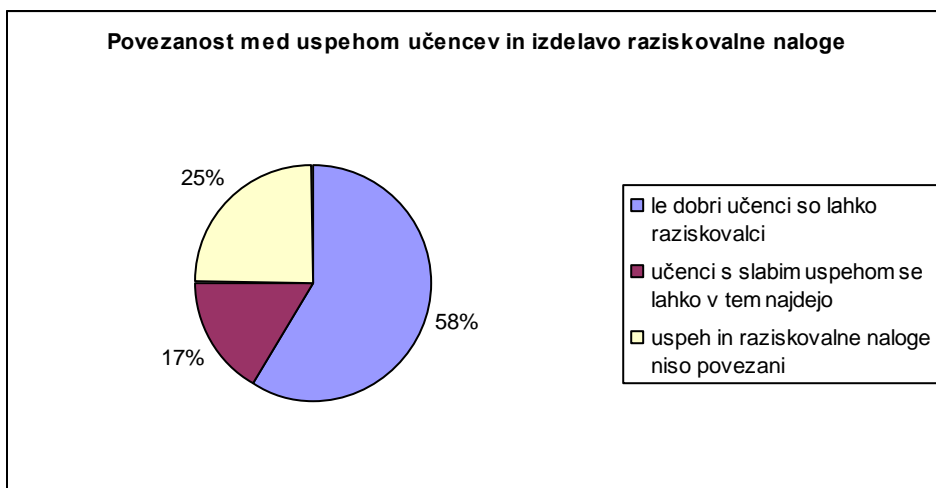
neka osebna povezanost, neka medsebojna povezanost, ki pa seveda posledično pripelje tudi do tega, da lahko mentorji še močneje vplivajo na svoje varovance.

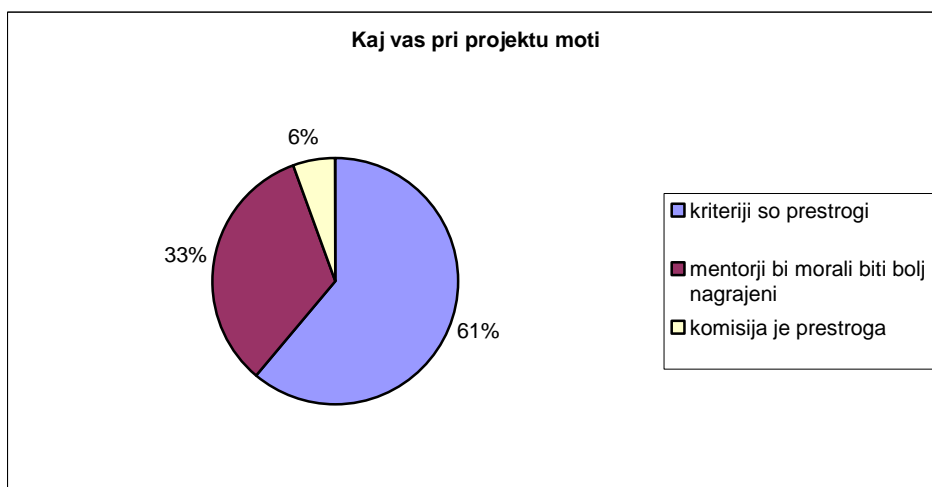
Kot peto vprašanje smo mentorje prosila za mnenje o tem ali so učenci sposobni izdelati raziskovalno nalogo, glede na precej težke kriterije, ki so postavljeni. Kar 75% odstotkov mentorjev meni, da jim je dejansko potrebno veliko pomagati, medtem, ko jih 8% meni, da niso sposobni. Niti en mentor pa ni bil mnenja, da so učenci zagotovo sposobni izdelati nalogo brez večje pomoči. Rezultati kažejo tudi na to, da morajo prav zaradi visokih kriterijev veliko dela opraviti mentorji sami, kar jih morda dodatno demotivira za odločitev, da sploh sprejmejo vlogo mentorjev.

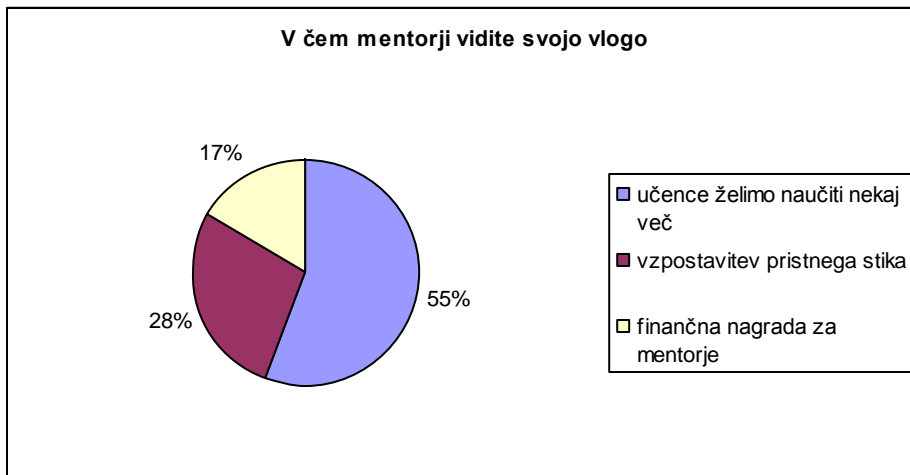
Mentorje smo tudi prosili, da ocenijo, katera so tista znanja, ki jih učenci na takšen način dobijo oziroma katere sposobnosti razvijajo. Največ, kar 41% jih je na prvo mesto postavilo razvijanje samostojnosti, 25% jih meni, da je najpomembnejša veščina, ki jo učenci pridobijo, uporaba raziskovalnih orodij, nekaj (17%) pa jih je na prvo mesto postavilo razvijanje kritičnega mišljenja in učenje javnega nastopanja. Rezultati kažejo morda tudi na dejstvo, da so osnovnošolci precej nesamostojni pri opravljanju šolskih nalog in prav raziskovalno delo je priložnost, da se določene samostojnosti naučijo.

Že med samim raziskovanjem sem dobila občutek, da se za izdelavo raziskovalnih nalog odločijo večinoma boljši učenci. Glede na rezultate v anketi, ki jasno kažejo na to, da je takšno delo precej težko in zamudno, je seveda to tudi za pričakovati. Rezultati odgovorov na sedmo vprašanje pa so vse to tudi potrdili, saj je kar 58% mentorjev mnenja, da so raziskovalci lahko le dobri učenci, medtem, ko jih po drugi strani 25% meni, da je prav takšna oblika dela priložnost za učence z malce slabšim učnim uspehom, da se dokažejo.

Odgovori na osmo vprašanje so pokazali kar nekaj kritik na račun ocenjevanja oziroma dela komisij, ki naloge ocenjujejo. Kar 61% mentorjev namreč meni, da so kriteriji pri izdelavi na splošno prestrogi, 33% pa jih celo meni, da je komisija prestroga. Morda so tudi kriteriji ocenjevanja tisti, ki mentorje demotivirajo. Nič ni namreč hujšega, kot videti svojega varovanca vidno razočaranega po razglasitvi rezultatov, ki ga ne umeščajo v tisto skupino, ki odpotuje na izlet. Z odločitvijo, da učitelj ne bo mentor raziskovalnega dela, se seveda temu razočaranju izogne. » Kakovost del mladih raziskovalcev je odvisna zlasti od mentorja in njegovih zahtev.« (E. Kopal, 1993:12)

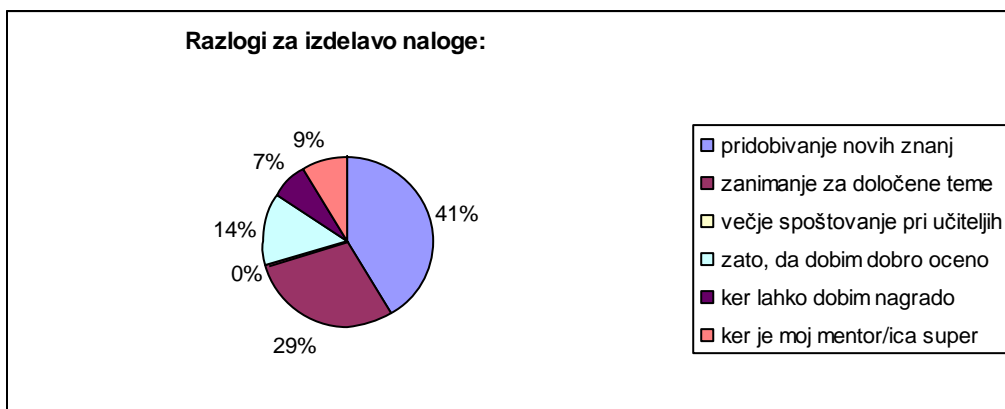
Odgovori na zadnje vprašanje so nam pokazali, da se večinoma mentorjev za to vlogo odloča iz nesebičnih razlogov, saj jih je kar 55% odgovorilo, da želijo učence naučiti nekaj novega in kar 28%, da želijo na takšen način z učenci vzpostaviti pristen stik. 17% mentorjev pa se za takšno delo odloča zaradi finančne nagrade.

Na koncu ankete smo vse mentorje pozvali tudi, da z nami delijo še druga razmišljanja, ki jih morda niso mogli izraziti v ostalih odgovorih. Le trije od dvanajstih so izrazili svoje mnenje še dodatno, njihova razmišljanja pa so se dotikala predvsem komisije. Vsi so namreč dejali, da je komisija prestroga in neenotna. Razlike pa naj bi prihajale ne le med člani posameznih komisij, temveč tudi med različnimi komisijami. Prav neuspeh svojih raziskovalcev so mnogi označili kot razlog, da ne želijo biti več mentorji.

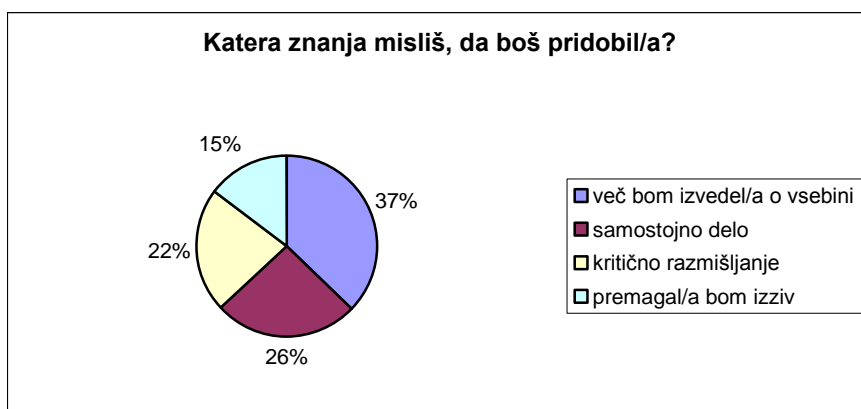
4. raziskovalno vprašanje:

KAKO RAZISKOVALNO DELO DOŽIVLJAJO UČENCI RAZISKOVALCI?

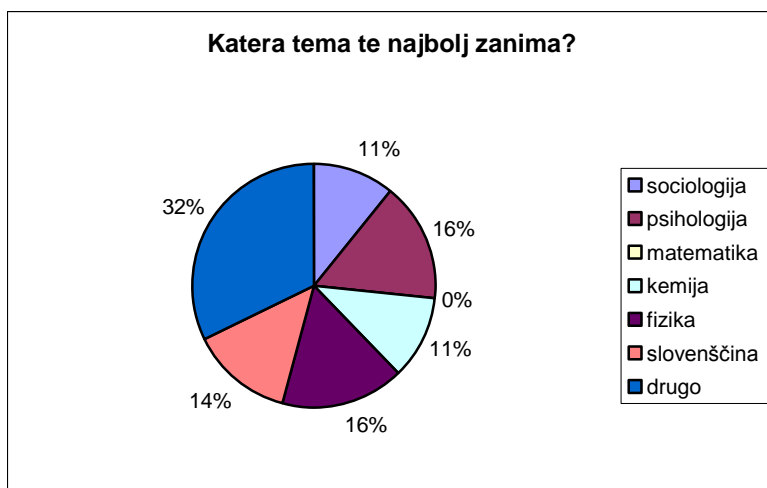
»Pri mladinskem raziskovalnem delu so v ospredju učenci – njihovo znanje, izkupnje, sposobnosti, spretnosti, veščine, neobremenjenost z dogmami, kritičnost, neobremenjenost s preteklostjo, ritmom, filozofijo znanstvenih disciplin. Vse te prednosti, zlasti sposobnosti samostojnega iskanja novih spoznanj, pa tudi usmeritev k samostojnemu razmišljanju in delovanju, naj bi bile v ospredju pri odkrivanju in razvijanju mladih raziskovalcev« (E. Kobal, 1993:9). Učenci so torej kot mladi raziskovalci pred težko nalogo. Mene je v anketi zanimalo predvsem kako in zakaj se sploh lotijo naloge in kakšne so težave s katerimi se soočajo, oziroma kako premagujejo ovire.

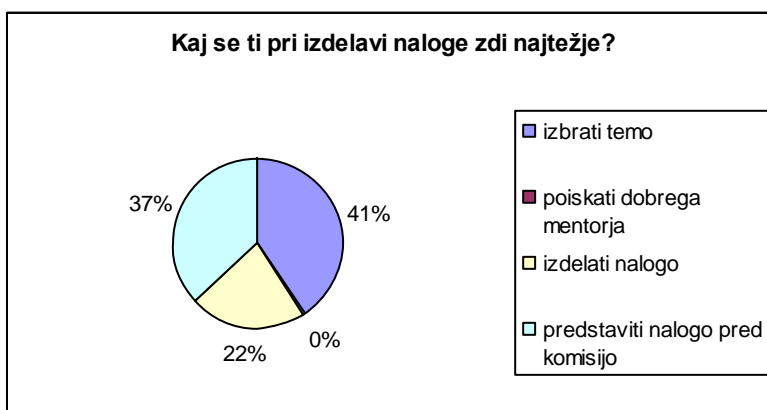
Pri prvem vprašanju nas je zanimalo zakaj se učenci, ki so že izdelali raziskovalno nalogo vsaj enkrat, odločijo za tovrsten projekt. Med najpogostejšimi odgovori je bilo, da zaradi pridobivanja novih znanja. Ta razlog jih je navedlo kar 41%, nekaj manj in sicer 29% jih je navedlo kot razlog za izdelavo naloge, zanimanja za določeno temo, 14% učencev pa zaradi dober ocene, ki jo lahko dobijo, če nalogo dobro izdelajo in jo tudi dobro predstavijo. Skoraj polovico učencev torej hrepeni po novih znanjih, po nekaj več, kar nudijo učni načrti in raziskovalne naloge so odličen način za potešitev radovednosti. Poleg tega, da se soočajo z novimi temami, pa se jih tudi naučijo lotevati drugače.

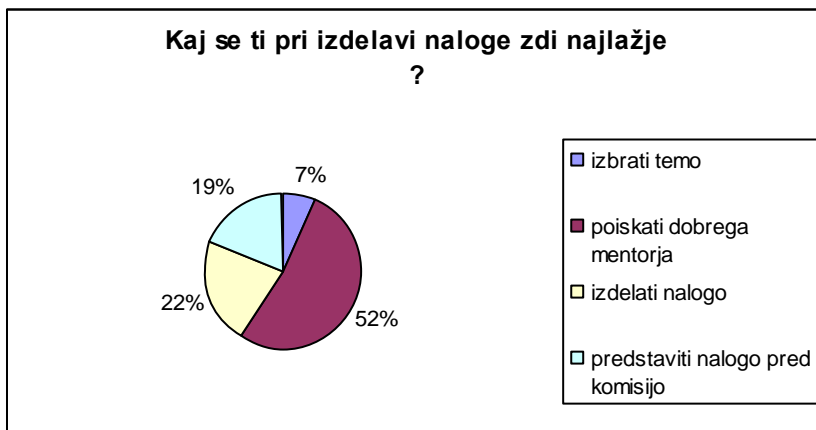
Pri drugem vprašanju smo želeli dobiti vpogled v mnenje otrok v zvezi z znanji, ki jih z izdelavo naloge pridobijo. Največ in sicer 37% jih je navedlo, da bodo tako več izvedeli o določeni vsebini oziroma temi, ki jih zanima. 26% jih je na prvo mesto postavilo samostojno delo, 22% kritično mišljenje in 15% je takšnih, ki menijo, da bodo na tak način premagali nov izziv. Odgovori so pokazali, da imajo glede tega otroci različna mnenja, ki pa so precej enakopravno zastopana. Sicer pa je pravzaprav čisto vseeno katera znanja si želijo pridobiti, le da imajo željo po odkrivanju novega.

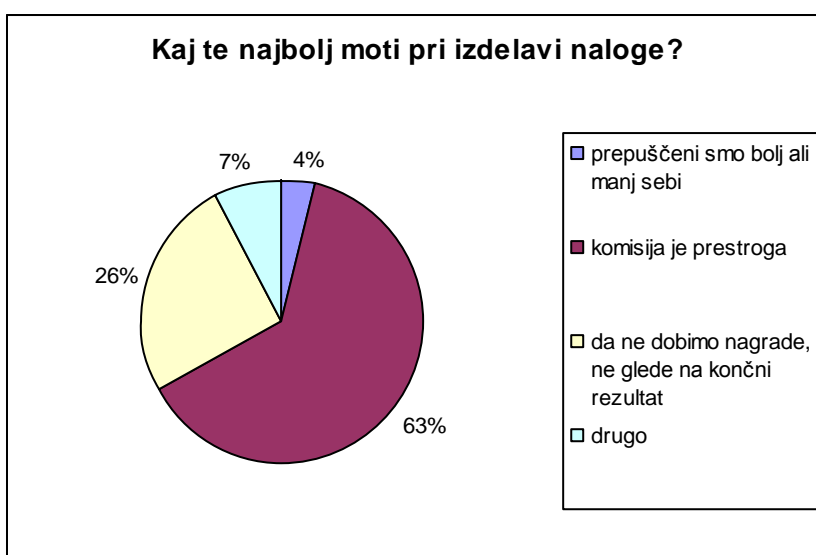
Pri tretjem vprašanju so bili odgovori precej raznoliki. Zanimalo nas je, katera tema je učencem najbolj zanimiva in največ jih je izrazilo, mnenje, da nobena od naštetih. Takšnih je 33%, medtem, ko jih je 16% navedlo, da so za njih najbolj zanimive teme s področja fizike in psihologije. 14% jih je navedlo, da so zanje najbolj zanimive teme s področja slovenščine in 11%, da izbirajo med temami s področja kemije in sociologije. Nihče pa ni mnenja, da so najbolj zanimive teme s področja matematike. Sicer pa se tudi pri raziskovalnih nalogah iz leta v leto trendi tematik spreminjajo. Enkrat so bolj v ospredju naloge z družboslovnih področij, drugih z naravoslovnih. Morda je tudi raziskovalno delo eden izmed načinov, skozi katera bi lahko država promovirala področja, ki so poklicno manj zastopana in morda v javnosti uživajo manj ugleda ali pa z njimi enostavno javnost ni seznanjena.

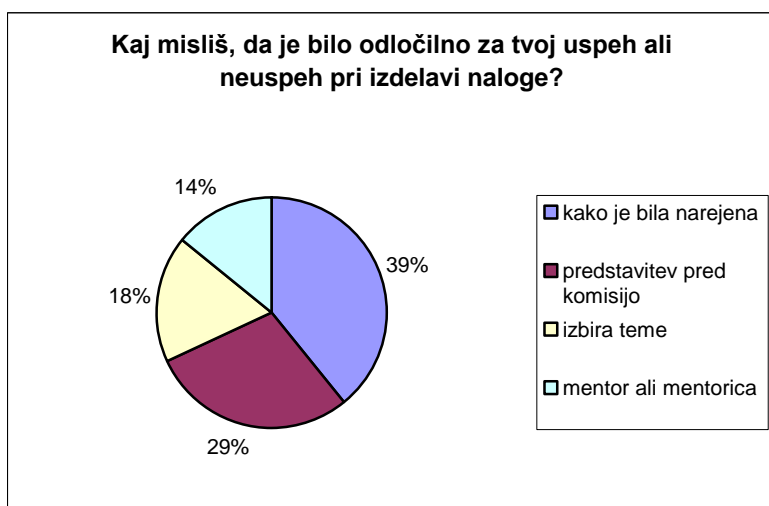
Na četrto vprašanje je največ učencev in sicer 41% odgovorilo, da je zanje najtežje pri raziskovalni nalogi izbrati temo. Tik za njimi jim sledijo učenci, ki menijo, da je najtežje nalogo predstaviti pred komisijo. Takšnih je 37%, medtem, ko jih 22% meni, da je najtežje izdelati samo nalogo. Nihče pa ne meni, da je najtežje izbrati mentorja ali mentorico. Prav zaradi najpogostejšega odgovora in sicer, da je najtežje izbrati temo, smo za mnenje vprašali ravnatelja Osnovne šole Hudinja, Jožeta Berka, ki nam je pojasnil, da je izbira tem za raziskovalne naloge v osnovni šoli pogosto stvar dogovora med mentorji in učenci. Na tej starostni stopnji je težko pričakovati, da bodo vsi učenci sposobni sami izbrati primerno temo in zlasti obseg izbrane teme. Najpogosteje izbira teme poteka tako, da mentor pripravi več predlogov tem, učenci pa se potem odločijo za tisto, ki se jim zdi najbolj zanimiva in aktualna.

Na vprašanje, kaj je pri izdelavi raziskovalne naloge najlažje, pa je največ in sicer 52% odgovorilo, da je najlažje poiskati dobrega mentorja ali mentorico. Na drugo mesto so postavili izdelavo same naloge. Takšnih je 22%, medtem, ko jih 19% meni, da je najlažje nalogo predstaviti komisiji. 7% pa jih meni, da je najlažje izbrati temo. Rezultati torej sovpadajo in potrjujejo rezultate odgovorov na zgornje vprašanje.

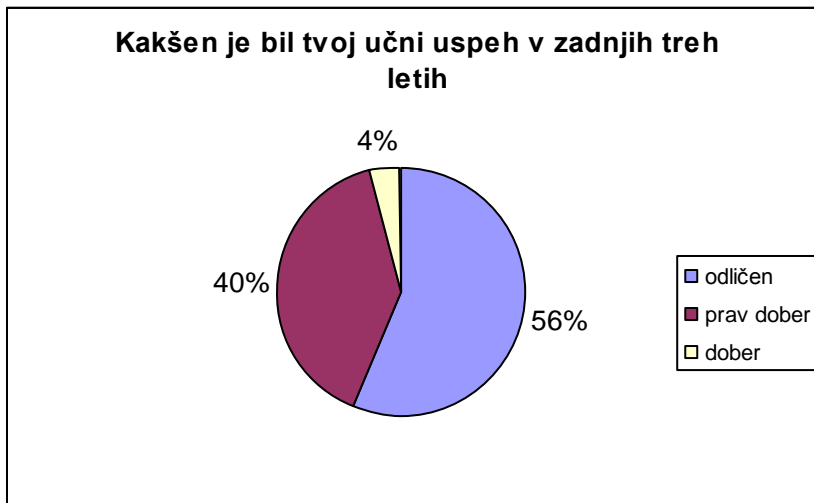
Na šesto vprašanje, preko katerega smo želeli izvedeti, kaj učence raziskovalce najbolj moti, jih je kar 63% odgovorilo, da je to komisija, ki je prestroga. 26% je takšnih, ki jih najbolj moti dejstvo, da ne dobijo vsi nagrade, temveč samo tisti najboljši. 7% je takšnih, ki je navedlo, da jih najbolj moti nekaj drugega, kar je navedeno med možnimi odgovori, nihče pa ni dopisal kaj to je. 4% pa jih meni, da so preveč prepuščeni sami sebi. Tudi odgovori mentorjev so pokazali na to, da je komisija prestroga za ocenjevanje dela osnovnošolcev. Morda je razlog v tem, da člani ocenjevalnih komisij prihajajo iz srednjih šol in si seveda težko predstavljajo, kakšne zahteve so utemeljene in primerno visoke za osnovnošolce.

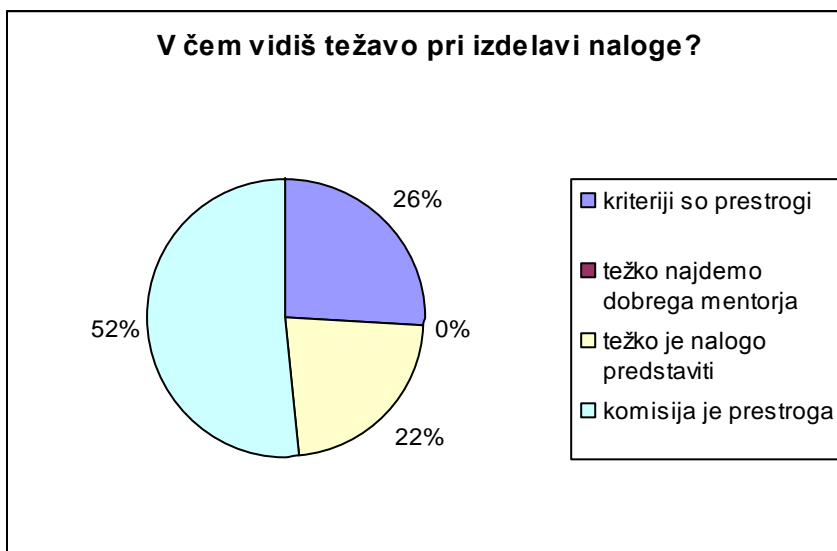
Na sedmo vprašanje je največ vprašanih odgovorilo, da je bilo najbolj odločilno za uspeh ali neuspeh pri nalogi, prav njena izdelava. Takšnih je 39%. Malce manj in sicer 29% jih meni, da je bila najbolj odločilna predstavitev pred komisijo, 18% vprašanih pa meni, da izbira teme. Najmanj in sicer 14% je na prvo mesto kot razlog za uspeh ali neuspeh navedlo, da je bil za to odgovoren mentor ali mentorica. Odgovori kažejo na to, da učenci sprejemajo odgovornost za kakovost svoje naloge in so morda prav zato postavljeni pred toliko večji izziv.

Odgovori na osmo vprašanje kažejo na to, da večina učencev meni, da nima splošni uspeh nobene povezave z izdelovanjem raziskovalne naloge in da se je lahko lotijo vsi. Učencev s takšnim mnenjem je kar 88%, medtem, ko jih 8% meni, da je morda le moč opaziti kakšno povezavo, 4% vprašanih pa meni, da lahko raziskovalno nalogo izdelajo le dobri učenci. Rezultati so malce drugačni od tistih, ki jih navajajo mentorji, saj večina slednjih pravi, da se vendarle lahko raziskovalnega dela lotijo le boljši učenci, ki jim morda nove metode dela in načini ne predstavljajo večjih težav. Na drugi strani pa so torej učenci v večini mnenja, da se lahko raziskovalnega dela lotijo vsi.

Pri devetem vprašanju nas je zanimalo kakšna je povezava med splošnim učnim uspehom in učenci, ki izdelujejo raziskovalno nalogo. Ugotovili smo, daje 56% teh učencev v zadnjih treh letih povprečno doseglo odličen uspeh. 40% jih je doseglo prav dober uspeh in 4% so bili v zadnjih treh letih povprečno dobri. Med raziskovalci pa ni bilo nikogar, ki bi dosegel zadosten ali nezadosten uspeh. Rezultati ankete med mentorji, ki pravijo, da lahko le boljši učenci delajo raziskovalno nalogo, nekako sovpadajo z rezultati na pričujoče vprašanje. Vendarle pa bi morda morali v premislek vzeti tudi mnenje otrok in raziskovalno delo kot metodo dela ponuditi tudi ostalim. Morda pa se kdo izmed učencev s slabšim učni uspehom najde prav v takšnem projektu.

Iz odgovorov na deseto vprašanje lahko vidimo, da največ učencev meni, da je komisija prestroga. Takšnih je 52%, medtem, ko jih 26% meni, da so na splošno kriteriji prestrogi, 22% pa jih meni, da je najtežje nalogo dobro predstaviti. Podobni odgovori se pojavljajo skozi celotno anketo, največkrat pa se dotikajo prav dela komisije, ki naj bi bila po mnenju učencev in mentorjev prestroga in prezahtevna za osnovnošolski nivo.

3. ZAKLJUČEK

Raziskovalno delo na celjskih osnovnih šolah ima pred seboj lepo prihodnost. Predvsem zaradi velikega veselja in želje po takšnem delu vseh vpletenih. Seveda pa ima tudi to področje kot vsako drugo, nekaj pomanjkljivosti. Predvsem skozi mnenja otrok in mentorjev smo lahko začutili, da je raziskovalno delo projekt, ki morda od njih zahteva preveč. Precej je bilo namreč dvomov glede dela komisije, pa tudi samega vrednotenja raziskovalnih nalog, ki njihove avtorje večkrat pustijo brez nagrad in pohval. To nam je potrdil tudi ravnatelj Osnovne šole Hudinja, Jože Berk, ki dejal, da je »sistem ocenjevanja mladih raziskovalcev pogosto tema številnih kritik, saj je vsako ocenjevanje zelo zahteven in hkrati odgovoren proces. Raziskovalne naloge je težko ocenjevati, saj so kljub znanim kriterijem, naloge po obsegu in vsebini tako različne, da jih je včasih prav težko oceniti po istih kriterijih. «

Morda je tudi v visokih kriterijih razlog, da se za tovrstno delo dejansko odločajo le boljši učenci, medtem, ko bi prav takšne projekte lahko učitelji izkoristili za učence, ki morda svojih prednosti ali močnih področjih niso našli. Morda bi bilo raziskovalnih nalog še več, če bi lahko pri ocenjevanju sodelovali tudi mentorji, ki imajo dejansko najboljši vpogled v delo, sposobnosti in samostojnost učencev. Tako bi učence lažje motivirali v to, da čim več dela opravijo sami, hkrati pa bi učenci dobili občutek, da na oceno vpliva cel postopek izdelave naloge, ne le javna predstavitev oziroma gol končni izdelek.

4. PRILOGE

PRILOGA 1 – ANKETA ZA MENTORJE RAZISKOVALNIH NALOG

Lepo pozdravljeni!

Sva učenca Sara Turnšek in Žan Cigoj. Obiskujeva osmi in sedmi razred, v letošnjem šolskem letu pa sva se odločila, da izdelava raziskovalno nalogo na temo OSNOVNOŠOLSKO RAZISKOVALNO DELO V CELJU. Vljudno vas prosiva za pomoč pri nekaterih vprašanjih, ki so se nama zastavila in bi jih rada vključila v seminarsko nalogo.

Hvala za odgovore!

SPOL: Ž M

STAROST: _____

PREDMET, KI GA POUČUJETE? _____

1. Kolikokrat ste že bili mentor/ica pri izdelavi raziskovalnih nalog?

_____

2. Zakaj ste se odločili biti mentor/ica učencem pri izdelavi raziskovalne naloge? (rangirajte od 1 do 5 glede na razlog, ki je za vas najbolj pomemben, pri čemer je 1 najmanj pomemben razlog in 5 najbolj pomemben razlog)

- a) zaradi učencev, ker to res radi počnejo _____
- b) zaradi lastnega izziva _____
- c) zaradi nagrade _____
- d) ker sem bil/a prisiljena s strani vodstva _____
- e) drugo _____

3. Kako izberete učence, katerim boste mentor/ica? (Možen je le en odgovor)

- a) oni izberejo nas
- b) glede na učni uspeh
- c) otroke nam dodeli ravnatelj/ica
- d) glede na osebno povezanost z otroki
- e) glede na temo, ki jo izberejo

4. Kdo navadno izbere temo?

- a) jaz
- b) izberemo jo skupaj z učenci
- c) učenci jo izberejo sami in glede na izbor pridejo do mene
- d. drugo: _____

5. Se vam zdi, da so osnovnošolci že sposobni izdelati takšno raziskovalno nalogo, ki ustreza vseh zahtevam in kriterijem?

- a) zagotovo
- b) da, vendar jih je potrebno le malce voditi
- e) precej jim je potrebno pomagati
- b) nikakor niso in potrebujejo ogromno naše pomoči

6) Katere sposobnosti in znanja se vam zdi, da učenci pridobijo pri izdelavi raziskovalne naloge? (Rangirajte z 1 do 5, glede na pomembnost, pri čemer je ena najmanj pomembno in pet najbolj)

- a) samostojnost ____
- b) kritično mišljenje ____
- c) naučijo se delati z raziskovalnimi orodji ____
- d) naučijo se javno nastopati in zagovarjati svoje mnenje ____
- e) drugo ____

7) Kakšna se vam zdi povezanost med raziskovalnim delom učencev in njihovim učenim uspehom?

- a) le dobri učenci so lahko dobri raziskovalci
- b) učenci s slabim uspehom se lahko morda ravno v tem najdejo
- c) uspeh in raziskovalno delo sploh nista povezana

8) Kaj vas pri projektu raziskovalno delo moti? (obkrožite lahko več odgovorov)

- a) kriteriji za raziskovalne naloge so prestrogi za osnovnošolce
- b) mentorji bi morali biti bolj nagrajeni, saj vložijo veliko truda v izdelavo
- c) komisija je do otrok prestroga
- d) drugo

9) V čem mentorji vidite svoje vlogo (obkrožite lahko več odgovorov)

- a) učence želimo naučiti nekaj več
- b) z učenci želimo vzpostaviti bolj pristen stik in pri takšnem delu se boljše spoznamo
- c) z raziskovalnim delom dobimo finančno nagrado in točke za napredovanje
- d) drugo

Bi morda želeli povedati še kaj na to temo?

Hvala za sodelovanje!

PRILOGA 2 – ANKETA ZA UČENCE RAZISKOVALCE

Lepo pozdravljeni!

Sva učenca Sara Turnšek in Žan Cigoj. Obiskujeva osmi in sedmi razreda, v letošnjem šolskem letu pa sva se odločila, da izdelava raziskovalno nalogo na temo OSNOVNOŠOLSKO RAZISKOVALNO DELO V CELJU. Vljudno vas prosiva za pomoč pri nekaterih vprašanjih, ki so se nama zastavila in bi jih rada vključila v seminarsko nalogo.

Hvala za odgovore!

SPOL: Ž M

RAZRED, KI GA OBISKUJEŠ: _____

1. Zakaj si se odločil/a izdelati raziskovalno nalogo? (lahko obkrožite več odgovorov)

- a) da pridobim nova znanja
- b) ker me določene teme zanimajo, pa jih v okviru rednega šolskega dela ne moremo obravnavati
- c) ker bom zato bolj spoštovan/a pri učiteljih
- d) ker bom morda zato dobil/a kakšno dobro oceno
- e) ker lahko dobim kakšno nagrado
- f) ker je moj mentor/ica super

2. Katera znanja boš po tvojem mnenju pridobil/a (razvrsti odgovore po pomembnosti zate od 1 do 5, pri čemer je 1 - najmanj pomembno in 5 – najbolj pomembno)

- a) več bom izvedel/a o določeni vsebini _____
- b) samostojno delo _____
- c) premagal/a bom nov izziv _____
- d) naučil/a se bom kritičnega razmišljanja _____
- e) drugo _____

3. Katera tema te najbolj zanima (obkroži samo eno, zate najbolj pomembno)

- a) sociologija
- b) psihologija
- c) matematika
- d) kemija
- e) fizika
- f) slovenščina
- g) drugo

4. Kaj se ti zdi pri izdelavi raziskovalne naloge najtežje? (obkroži samo en odgovor)

- a) izbrati temo
- b) poiskati dobrega mentorja/ico
- c) izdelati nalogo
- d) predstaviti jo pred komisijo

5. Kaj se ti zdi pri izdelavi raziskovalne naloge najlažje? (obkroži samo en odgovor)

- a) izbrati temo
- b) poiskati dobrega mentorja/ico
- c) izdelati nalogo
- d) predstaviti jo pred komisijo

6. Kaj te najbolj moti pri izdelavi raziskovalnih nalog? (obkroži samo en odgovor ali nobenega, če te nič ne moti)

- a) da smo prepuščeni bolj ali manj sebi in nam mentorji ne pomagajo veliko
- b) da je komisija preveč stroga
- c) da ne dobimo vsi kakšno nagrado ne glede na končno uvrstitev
- d) drugo

7. Kaj misliš, da je bilo odločilno za tvoj uspeh ali neuspeh pri izdelavi naloge? (razvrsti odgovore po pomembnosti od 1 do 5, pri čemer je ena najmanj pomembno in pet najbolj)

- a) kako je bila naloga narejena ____
- b) izbira teme ____
- c) mentor ali mentorica ____
- d) predstavitev pred komisijo ____
- e) drugo ____

8. Misliš, da lahko raziskovalno nalogo izdelujejo le najboljši učenci

- a) da
  - b) ne
  - c) mogoče pa res
- prosim, utemelji odgovor: _____
- _____

9. Kakšen je bil tvoj splošni učni uspeh v zadnjih treh letih?

- a) tri leta nazaj _____
- b) dve leti nazaj _____
- c) lansko leto _____

10. V čem vidiš nekatere težave pri izdelavi raziskovalne naloge?

- a) morda so kriteriji izdelave prezahtevni za osnovnošolce
- b) težko najdemo dobrega mentorja/mentorico
- c) zelo težko je nalogo dobro predstaviti
- d) komisija je prestroga do nas

Bi morda želel/a povedati še kaj na to temo:

_____

_____

_____

5. LITERATURA IN VIRI

SEZNAM KNJIG

1. Kobal E. (1993). Učitelj – mentor mladih raziskovalcev. 1993. Ruše. Aram
2. Kobal E. – Gibanje Znanost mladini in Slovenci 1965 - 1985 , 1993, Ljubljana: Zveze organizacij za tehnično kulturo Slovencev
3. Berk J. (2006). Publikacija Osnovne Šole Hudinja Celje. Celje. Osnovna šola Celje
4. Pešec A. (1995). Mladi za Celje. Celje. Mestna občina Celje
5. Pešec A. (1996). Mladi za Celje. Celje. Mestna občina Celje
6. Pešec A. (1997). Mladi za Celje. Celje. Mestna občina Celje
7. Pešec A. (1998). Mladi za Celje. Celje. Mestna občina Celje
8. Pešec A. (1999). Mladi za Celje. Celje. Mestna občina Celje
9. Pešec A. (2000). Mladi za Celje. Celje. Mestna občina Celje
10. Pešec A. (2001). Mladi za Celje. Celje. Mestna občina Celje
11. Pešec A. (2002). Mladi za Celje. Celje. Mestna občina Celje
12. Pešec A. (2003). Mladi za Celje. Celje. Mestna občina Celje
13. Pešec A. (2008). Mladi za Celje. Celje. Mestna občina Celje

SPLETNE STRANI

www.zotks.si

www.s-gimko.lj.edus.si